

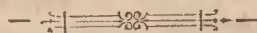
Մ Մ Ն Կ Ա Ն Յ

ԹԻԻ 8

1890

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 15

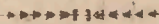
Ա Ր Դ Ա Ր Բ Ո Ղ Ո Ք

ստուծոյ մասամբ լարուած քնարիկ
Մինչ վանդակին մէջ կ'երգէր քանարիկ,
Մայրն ալ Զարէհին, խրիկուն առնու,
Կ'ըսէր. — Իմ քոչնիկ, քանարիկս ես դու... »
Սակայն երբ լըսուէր քոչնոյն երգն սուր,
Չէ՛ր հանդուրժէր որ ձայն ելնէ սրիւր

եւ սաստէր. « — Լըսէ՛, Զարէհ՛, կա՛նգ առ, կա՛նգ... : »
Այս քան Զարէհին քրտնով զրկանք,
Անցեալ օր շեռնով մ'անմեղ, անուշիկ,
Հաւցուց. — « Ես ի՞նչդ եմ մայրիկ... » — « Իմ խոշիկս... »
— « Երէ խոշիկդ եմ, ինչո՞ւ քու չեմ, սար
Որ խոշիկի պէս խօսիմ անդադար... : »

Ա. Փ. Ս. Ս. Ս.

ԹՍԻՋՆ ԵՒ ԾՈՅԼԸ

Թոյլ ու հեշտաւէտ Պլիտա պզտիկ քաղաքին մէջ, կ'ապրէր Մաւրիտանացի մ'որ իւր հօր անուամբ Սիտի Լաքտար կը կոչուէր և զոր քաղաքին բնակիչները ծոյլը մականուանած էին :

Պէտք է գիտնաք որ Մաւրիտանացիներն աշխարհիս ամենէն անհոգ մարդիկն են՝ Պլիտացիները մանաւանդ. ասոր պատճառն անշուշտ այդ քաղաքին մէջ առատութեամբ գտնուող նարինջներու և անուշ լիմոններու հոտերն են : Բոլոր Պլիտացիներուն մէջ ծաւլութեան անհոգութեան մասին, Սիտի Լաքտարի ոտքին հասնող չկար : Այս մեծարոյ անձըն իւր մուրժիւնը պաշտօնի մը բարձրութեան հասուցած էր : Ուրիշներ ասղնազործ, սրճարանապետ, նպարավաճառ են : Սիտի Լաքտար ծոյլ էր :

Իւր հօր մահուամբ, քաղաքին պարտէզներուն մօտ պզտիկ պարտէզ մը ժառանգած էր, որ փրփրկած ճերմակ պտեր ունէր և մացառներով ծածկընում զուռ մը որ չէր գոցուէր, և որուն մէջ կային մէկ քանի թփերիներ, մէկ քանի ագամաթփերիներ ու խոտին մէջ փայլիւղ երկու պայծառ առուներ : Հոն կ'անցնէր իւր կեանքը, գետինն ընկողմանած, անձայն, անշարժ, մօրուքը կարմիր մրջիւններով լեցուն : Երբ անօթեանար, թեւը կ'երկնցնէր եւ իրեն մօտ դալարեաց վրայ ճղմուած թուղ մը կամ ադամաթ' ուղ մը կ'առնէր : Բայց երբ պէտք ըլլար ոտքի ելնել եւ ծառին վրայէն պտուղ մը փրցնել, տնօթութենէ պիտի մեռնէր : Ուստի ծառին վրայ թուղերը կը փառէին, եւ պզտիկ թռչունները կ'ուռնէին :

Այս ծայրայեղ ծուրութիւնը Սիտի Լաքտար իւր երկրին մէջ ժողովրդական

ըրած էր : Սուրբի մը չափ կը մեծարէին զայն : Իւր փոքր պարտիզին առջեւէն անցած ատեննին, քաղաքին կիներն իրենց ջորիները կամաց կը քալեցէնին ու ցած ձայնով կը խօսակցէին իրենց սպիտակ վերմակներուն տակ : Երիկ մարդիկ երկիւղածութեամբ խոնարհութիւն կ'ընէին. և ամեն օր դըպրոցէն ազատ եղած ատեննին, գծաւոր կերպառէ բաճկոններ հագած ու կարմիր գտակներ դրած պզտիկ անառակներ կը լեցուէին պարտէզին պատերուն վրայ և կը փորձէին ծոյլը նեղացնել, անոր անունը տալով, խնդալով, աղմուկ հանելով, նարնջի կեղեւներ նետելով անոր :

Ի զո՛ւր : Տեղէն անգամ չէր երբար ծոյլը, Մերթ ընդ մերթ խոտին մէջէն իւր ձայնը կը լսէին՝ « Հիմա ոտքի կ'ելնեմ խերերնիդ կ'անիծեմ : » Բայց ոտքի ելած չ'ուռնէր երբեք :

Օրին մէկը, այդ պզտիկ բզէզներէն մին, այսպէս ծոյլին հետ ինկած ատեն, — Կարծես թէ շնորհք մ'իջաւ իւր վերայ, — յանկարծ սէր մ'ղգաց այդ հորիզոնական կեանքին, և առտու մը յայտնեց իւր հօրը թէ ալ միտք չունէր դըպրոց երթալու և թէ ծոյլ ըլլալ կ'ուզէր,

— Ծոյլ, դո՛ւն... Ըսաւ հայրը, որ ծխափողի խողովակներ կը շինէր, և որ, մեղուի պէս ժիր, աքլորին երգած ատենը իւր գործին կը վաղէր : Դո՛ւն, ծոյլ... ո՛ւրիշ հանեցիր ասիկա :

— Այո՛, հայրիկ, կ'ուզեմ ծոյլ մը ըլլալ, Սիտի Լաքտարին նման :

— Ձէ՛, չէ՛, մանչս, Հօրդ պէս ծխափող պիտի շինես, կամ հօրեղբորդ պէս ատենադպիր պիտի ըլլաս, բայց ծոյլ թող պիտի չտամ որ ըլլաս... Ծո՛ւտ, գնա՛ դպրոցդ, ապա թէ ոչ ոս կեռասնիկ գաւազանը վրադ կը կոտրտեմ : Հա՛ նայիմ, շուտ ըրէ :

Գաւազանը տեսածին պէս, տղան ալ չսնդեց և այնպէս մը կեղծեց որպէս թէ համալուած էր. բայց դպրոց երթալու տեղ, մաւրիտանական շուկայ մը մտաւ, վաճառականի մը խանութին առջեւ կծկտեցաւ, զմիւսներէն զորքերու երկուսէն դէզերու մէջտեղը, և հոն միաց ամիսով օրը, կռնակին վրայ սառկած, նայելով մաւրիտանական կանթեղներուն, կապոյտ չուխօյէ քսակներուն, ոսկի լանջապանակներ ունեցող զգեստներուն, որոնք արեւուն կը փայլէին, ու ծծելով վարդի հիւթի սըրուակներուն և տաքուկ պուստուկներուն թափանցիկ հոտը: Ա՛լ այնուհետեւ դպրոց երթալու տեղ հոգ կ'երթար ամեն օր:

Հայրը գործը իմացաւ քանի մը օրէն. բայց պարապ տեղը պօռաց, կանչեց, Աստուծոյ անունը վկայ կոչեց, իւր խանութին բոլոր կեռասներէն գաւազանները տղուն վրայ փորձեց, օգուտ չըբաւ. միշտ կը պնդէր տղան « Ծոյլ ըլլալ կ'ուզեմ... ծոյլ ըլլալ կ'ուզեմ, » և միշտ անկիւն մը պառկած կը գտնէին զայն:

Այս կռիւներէն ծանձրանալով, և եղբորը զիւսանալու խորհուրդ հարցնելով, Հայրը վերջապէս որոշումը տուաւ:

— Մտիկ ըրէ, ըսաւ տղուն, քանի որ անպատճառ ծոյլ ըլլալ կ'ուզես, քեզ Լաքտարին պիտի առնիմ. թող քննութենէ մը անցնէ քեզ, ու թէ որ իրաւցընէ յորմարութիւններ ունիս իւր արհեստին, պիտի խնդրեմ որ զքեզ իրրեւ աշխերտ իր քով պահէ:

— Այդ գործիս կուգայ, պատասխանեց տղան:

Եւ հետեւեալ օրն իսկ, երկուքն ալ զլուսնին ածիւրած ու անուշ հոտեր

քուած, գային իր պզտիկ պարտիզին մէջ ծոյլը գտան:

Դուռը միշտ բաց էր: Մերինները ներս մտան առանց զարնելու, բայց որովհետեւ խոտերը շատ խիտ ու շատ բարձրացած էին, բաւական դժուարութիւն կրեցին պարտիզին տէրը գտնելու: Վերջապէս նշմարեցին թզեններուն տակ պառկած, պզտիկ թռչուններով ու անթիւ տունկերով չըջապատուած, դեղին ցնցոտիներու ծրար մը, որ զիրենք մըրմառով ընդունեցաւ:

— Տէրը հետք ըլլայ, Սիտի Լաքտար, ըսաւ Հայրը խոնարհութիւն ընելով, ձեռք կուրծքին վրայ դրած: Տղաս կը փափաքի անպատճառ ծոյլ ըլլալ. բերի զայն քեզի որ քննես, ու նայիս որ այդ բանին կոչում ունի՞: Եթէ ունի կ'աղաչեմ որ զայն քովդ աշակերտ առնես. պէտք եղածը կը վճարեմ ես:

Սիտի Լաքտար, առանց պատասխան տալու, նշան ըրաւ իւր քովը, խոտին վրան նստին: Հայրը նստաւ, տղան պառկեցաւ. ասիկա բարի նշան մ'էր արդէն: Յետոյ երեքն ալ իրարու նայիլ սկսան:

Ճիշդ կէս օր էր, օգը սաստիկ տաք: Ամիսով պարտէզը կարծես կը քնանար: Հոն ակրող լուսնիներ կը վրդովէին միայն վայրի մուշկներն որոց պատիճը կը ճաթէր արեւուն դէմը, առուններն որոնք խոտերուն տակ կը կարկաչէին և թմրած թռչուններն որք տերեւներուն մէջ կը թռչնէին բացուող գոցող հողմահարի մ'աղմուկն հանելով: Երբեմն երբեմն շատ հասունցած թուզ մը կը փրթէր ու ոստէ ոստ կը գլորէր: Այն ատեն, Սիտի Լաքտար ձեռքը կ'երկրնցընէր և հագնած կերպարանքով մը, պտուղը մինչեւ բերանը կը տանէր: Տղան այս նեղութիւնն ալ յոնձն չէր

առնէր: Ամենէն աղւոր թուղերն իւր քով կ'իյնային, և ինք գլուխն անգամ անդին չէր դարձնէր, վարպետն աչքին ծայրովն այս գեղեցիկ անհոգութիւնը կը դիտէր. սակայն բերանը չէր բանար:

Ժամ մը, երկու ժամ այսպէս անցան: Խեղճ ծխափող շինողը կը սկսէր այս քննութիւնը շատ երկայն գտնել: Բայց չէր համարձակէր լսան մ'ըսել, և հոն կը կենար, անշարժ, տկնկաւոյց, մէկ սրունքը միւսին վրայ դրած, ինքն ալ կրեւով ազդեցութիւնն այն ծուլութեան մթնոլորտին որ պարտիզին տաքութեան մէջ կը ծածանէր, եփած նարնջի և աղամաթուղի անորոշ հոտով մը:

Յանկարծ խոշոր թուղ մը փրթաւ ծառէն և եկաւ տղուն այտին վրայ ինկաւ: Աղւոր թուղ, իրա՛ն որ, վարդի պէս թարմ, շաքարի պէս անուշ, մեղրի խորիխի մը նման հոտաւէտ: Ձայն բերանը դնելու համար, տղան մատովը պէտք էր որ հրէր միայն. բայց մեծ հոգնութիւն մը կը թուէր ասիկա իրեն, ու կը կենար այսպէս, անշարժ, այդ պտուղը իր այտին վրայ: Վերջապէս, փորձութիւնը շատ զօրաւոր եղաւ. աչքովը հօրը նշան ըրաւ ու մարած ձայնով մը զայն կանչեց.

— Հայրի՛կ, ըսաւ, հայրիկ... սա թուղը բերանս դիր: »

Այս խօսքին վրայ, Սիաի Լաքտար որ ձեռքը թուղ մը բռնած էր՝ նետեց և բարկութեամբ հօրը դառնալով՝

« Աս տղան ինձի աշկերտ ընելու րեւիր: Ա՛ն է իմ վարպետս: Ա՛ն է որ ինձի դաս պիտի տայ: »

Յետոյ, ծունր դնելով, երկրպագութիւն ըրաւ այն տղուն առջեւ որ դեռ պառկած էր, և ըսաւ անոր.

« Կողջունե՛մ գգեզ, ս'վ հայրդ ծուլութեան... »

ԱՆՅՈՆԱՍՏԵ

Թարգմ.

ԱՐՇԱԿ ԶՕՊԱՆԵԱՆ

ԻՆՔՆԱՀԱՒԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԻԺԸ

Կախարդի աշակերտ մը, որուն ճակտին վրայ բնութիւնը յիշողութեան կը նիքը դրոշմած չէր, իւր տիրոջ մի քանի մագական բառեր մրմնջելը լսած էր, որոյ միջոցաւ նա իրեն կը ծառայեցնէր աւելի կոթ մը: Աշկերտը զանոնք լաւ մը միտքը կը պահէ և կը հրամայէ աւելին որ երթայ ջուր բերէ գետնէն տունը լուալու համար: Աւելը թեթեւ ուսմում մը կ'ընէ, կը մեկնի, կը վերադառնայ և ահա ջրով լի դոյլ մը կը բերէ, յետոյ ուրիշ մը, երրորդ մը և այսպէս շարունակ առանց դադարելու: Մեր յիմար երիտասարդը կ'ուզէ զայն կեցունել. բայց մոռցած է այն խօսքերը զոր պէտք էր գործածել կեցնելու համար: Աւելի կոթը, հաւատարիմ իւր պաշտօնին, միշտ գետը կ'երթայ և անկէ դոյլերը ջրով կը լեցնէ, որոնցմով կը ջրէ տունը: Աշկերտը կը վախնայ որ իւր տէրն զինքը մօտակայ քաղաքին դատարանին առջեւ չհանէ, կամ մանաւանդ իւր կռնակն իւր յիմարական յանձնապատանութիւնը քիչ մը սուղ չվճարէ (ծեծ ուտէ): Կը բարկանայ եւ նզովելով անոստ աւելը, աշակերտը կ'աղաղակէ. « Տունէն դո՛ւրս ելիր եւ մօնաւանդ այլ ևս մի՛ գար, ապա թէ ոչ... » Ձու՛ր սպառնալիք. զի նորէն ճամբորդութիւնք կ'սկսին, ջրի դոյլերը կը շարունակեն: Աշակերտը զոյրացած, տապաւ մի կ'առնէ և աւելի կոթը երկուքի կը բաժնէ. այն ատեն գաւազանին երկու կողմերը փոխանակ մէկի երկու սորսաւորներ կ'ըլլան, կ'երթան երկու դոյլ ջուր կը բերեն գետակէն և զմիմեամբք ելանելով կը հեղուն տան յարկերուն մէջ, առաւել եռանդեամբ քան դատաւոր մը որ դատ պիտի տեսնէ:

Աշակերտը ի զուր հայոյութիւններ
կ'ընէ իւր ապուշ գաւազաններուն, զի
նոքա կը գործեն անդադար, այնպէս
որ տունը կորսուէր լմնար, եթէ աէրը

ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ՇՈՒՆ ՄԸ

1888 տարւոյ մայիս ամսոյն մէջ, Փա-
րիզու լրագիրներն հիւրնկալեցին իրենց

Այլ յարձակի մոլեգին ամիւժու Ըման օգնութիւն վրայ եւ կոկորդին կը խածնէ:

ճիշդ ժամանակին հասնելով չ'օգնէր նը-
մա, ծաղրելով միանգամայն նորա ծաղ-
րելի ինքնահաւանութիւնը:

Թարգմ.

ՆԱՀԱՊԵՏ Վ. ՎԱՐԴԵԱՆ

Ա. Միքիմանեան լեզ. վարժ.

Էջերուն մէջ վճռաբեկ տառերն ներկա-
յանալի յուզիչ դէպք մը, յորում աղա-
տարարի դէրն կը պատկանէր Թէո-
նէօփի տեսակին պատկանող շան մը:

Նոյն ամսոյն մէջ, Վէրտիյեաք անուն սպայ մը, որ Լիօնի պահակ զինուորաց գնդին կը վերաբերէր, արձակուրդ ըստանալով, կուգար տեսնել ի Փարիզ Պրիւնօ ամուսիններն, ու ներկի գործարանատէրեր, Ուէյթփ փողոցին մէջ։ Սոյն վերջինք զոյն տղայ հասակէն ի վեր կը ճանչնային և միշտ հաճութեամբ կը հիւրնկալէին։

Ամուսնոյն բացակայութենէ օգուտ քաղելով Վէրտիյեաք, որ իբր գոլ շատ անգամներ դատապարտուած էր, իւր տիրուհւոյն վրայ յարձակեցաւ, և կը պատրաստուէր՝ վիզը բռնելով խեղդել զայն, լաւագոյնս կողոպտելու համար սենեակն, երբ տիկնոջ արձակած սոսկման ճիչերէն, տանը պահապան շունը զգալով վտանգն, որու ենթարկուած էր իւր սիրելի տիրուհին, իւր կարգին յարձակեցաւ ոճրագործին վրայ արգիլելով ամէն ինչ։

Վէրտիյեաք չստիպուեցաւ թողուլ տարաբաղդ կիներն և մեկնիլ...։ Յետ բազմաթիւ խուզարկութեանց ձերբակալուեցաւ իբր մարդասպան, Սէնի եղեռնադատ ատենին առջեւ։ Մարդասպանը ութամեայ չղթայակալ աշխատութեան դատապարտուեցաւ։

Տիկին Պրիւնօ ամենայն հիւրասիրութեամբ սրտուած էր Վէրտիյեաքի այցելութիւնն, որ նախօրէ օրն իրեն հետ ճաշած էր։ Մինչդեռ կը խօսէին, կինը խոհանոց գնաց, ուր կը գտնուէր սպտին քով անկողին մը։ Վէրտիյեաք իսկոյն կ'ենէ, և իւր զօրաւոր ձեռքերով կը բռնէ դժբաղդ կինը խեղդելու համար։

Պահապան շունը, Բաթօ անուն, լըսելով տիրուհւոյն աղաղակն, կը յարձակի մոլեգին առնիճու նման ոճրագործին վրայ և կոկորդէն կը խածնէ։

Սոյն ազատարար շունը երեք տարեկան է, և տիրուհւոյն նկատմամբ անհուն սէր և գորով ունի։ Իւր մայրն գեղեցիկ և բարձրահասակ շուն մ'էր։ Քաղցրաբարոյ է այն անձանց հետ, զորս կը սիրէ և երբեմն չոր՝ անձանթաց հետ։

Ահաւասիկ անասուն մը՝ որ արժանի է ազատարարի միտալին, դժբաղդի մը կեանքը փրկած լինելուն պատճառաւ։

Թարգ.

Մ. Գ. ՄՕՋԵԱՆ

ՅԱՐԳԱՆՔ ԱՌ ԾՆՈՂՍ

Կրակարանին մօտ, մեծ հայրը քնացած է։ Յակոր և Լուիզ, իւր թոռները, կը խաղային քանի մը քայլ անդին։ Խաղին սաստկութեան միջոցին վերջապէս մոռցան թէ պապը կը քնանար, և սկըսան ցատքաւել աղմկայոյզ, այնպէս որ պիտի արթնցունէին զնա։

Իրենց մայրը ներս մտաւ։ Անոնց անխոհմտութեանը վրայ զարմացած, կոչեց զանոնք խիստ նշանով մը և նստեցուց իւր քով լուսթեամբ։

Յակոր և Լուիզ փորձեցին արդարացընել զինքեանս։

— Ո՛չ դուք, ո՛չ ալ հայրիկն, ըսին, բնաւ չէք քնանար ցերեկին։

— Տղա՛յք, յարեց մայրը, ատենօք ձեր սղապն ևս կայտառ և կորովի էր։ Այն ժամանակ, ես փոքրիկ աղջիկ մ'էի ձեր հասակաւ, և, առաւօտ ըլլալուն պէս կը տեսնէի զնա որ կը մեկնէր յաշխատութիւն ինչպէս դուք կը տեսնէք մեկնիլն ձեր հօր։ Աշխատութիւնն էր տալտիալի, բայց նա չ'էր տրտնջեր բռնաւ իւր նեղութենէն, վառն զի, ինձ համար էր, եղբարցս համար էր, որ կ'աշխատէր։

Զմեզ սնուցանելու՝ զմեզ նայելու և զմեզ դպրոցը կրթել տալու համար, այսպէս աշխատելով է որ կամայ կամայ կամայ հօրս կորովի հասակը ծռած է, ինչպէս պիտի ծռի, ձեզ համար աշխատելով աշխատելով ձեր հօր հասակն որ ուղիղ է այնչափ:

«Ընտանեաց հացը վատտիւելու համար յոգնելով է որ՝ ձեր պապուն սրունքները թմրած են, ինչպէս պիտի թմրին ձեր հօր սրունքները. անոր համար է որ իւր մազերը ճերմկած են, անոր համար է որ իւր ձեռքերը դողդոջուն եղած են, ինչպէս պիտի ճերմկին նաեւ իմ մազերս, ինչպէս պիտի դողդոջեն իմ ձեռներս, երբ, շատ մ' գիշերներ ձեր վրայ հսկելով անցնելէ յետոյ, զձեզ մեծցնեմ և զօրացնեմ՝ ինչպէս իմ հայրս զիս մեծցուց:

«Ո՛վ զաւակներս, երբ կը դիտեմ ձեր քնացող պապուն դէմքը, իւր ճերմակ մազերու գեղեցիկ պսակով և պատկառելի խորշոմներովն՝ որք կ'ակօսեն իւր այտեր, կը խորհիմ այն ժամանակուան վրայ, յորում բուրբուկի փոքրիկ աղջիկ, կիրակի օրը, նա զիս կը կրէր իւր բադկաց մէջ շրջագայութենէ վերադարձին: Որչա՛մ խնամօք կը տանէր զիս չարթնցնելու համար, երբ յոգնած կը քնանայի գլուխ իւր ուսին վրայ դրած:

« Սիրեցեալ հայր, ննջէ՛ հանգիստ այս ժամուս. կարգն ձեր աղջկանն է հսկել ձեր քնոյն վրայ, և սորվեցնել ձեր թոռներուն յարգա՛նք՝ ձեր սպիտակ մազերուն: »

Եւ մայրը կամայ մը ելաւ, մօտեցաւ քնացող պապուն, շրթունքները դրաւ ձերունսնայ դողդոջուն ձեռքին վրայ:

Յակօր և Լուիզ յուզեալ նմա հետեւած էին. եւ երկուքն ալ իրենց կարգին համբուրեցին սիրով և յարգանքով:

այս հայրական ձեռքն, որոյ վրայ աշխատութեան ծանր տարիներ փորած էին իրենց հետքը:

Թարգմ.

ԽԱՉԻԿ ՎԷԼԷՏԵԱՆ

Ա.Շ. Լ. Վարժ. Կիրաւոնոյ

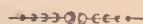
ԳԻՏԱԿԱՆ ԶԲՕՍԱՆՔ

Այդ փորձը կատարելու համար անհրաժեշտ է ունենալ տպակիէ զանգակ մը, պնակ մը, քիչ մը ջուր, քառորդ մէճիտիէ մը և լուցիկներ. այս չորս կարեւոր իրերն հետեւեալ խնդրոյն հետաքրքրական լուծումն պիտի տան մեզ, քառորդով մը մէքիսիէ մը ցուցնել:

Կ'առնէք քառորդ մը և կը դնէք զայն պնակի մը մէջ որ պարտի ունենալ քիչ մը ջուր դրամն ծածկելու ատիճան: Առանց ոտքի զանգակածեւ հասարակ գաւաթ մը կ'առնուք և ներքին մասն լաւ մը լուցիկով տաքցնելէդ վերջ, կը հաստատէք զայն պնակին մէջ գտնուող դրամին վրայ: Զուրն տակաւ առ տակաւ տպակիէ զանգակին մէջ պիտի պիտի բարձրանայ մթնոլորտական ճնշման և տաք օդին պաղելուն ազդեցութեամբն:

Այն ատեն ուշադրութեամբ դիտեցէք հեղանիս թին մակերեսն, և պիտի տեսնէք մեծաւ զարմանօք քառորդին ներքեւ մէճիտիէ մը: Սոյն հետաքրքրական փորձին մէջ բնագիտական գեղեցիկ ըսկըզունքներ ծածկեալ կը մնան. ընդարձակումն օդոյ ջերմութեամբ, ջրոյ բարձրացումն գաւաթին մէջ արտաքին մթնոլորտական ճնշման ազդեցութեամբն ցուցումն. աւաթիկ այն այլազան երեւոյթներն որք սոյն զբօսեցուցիչ խաղին մէջ հետզհետէ իրարու կը յա-

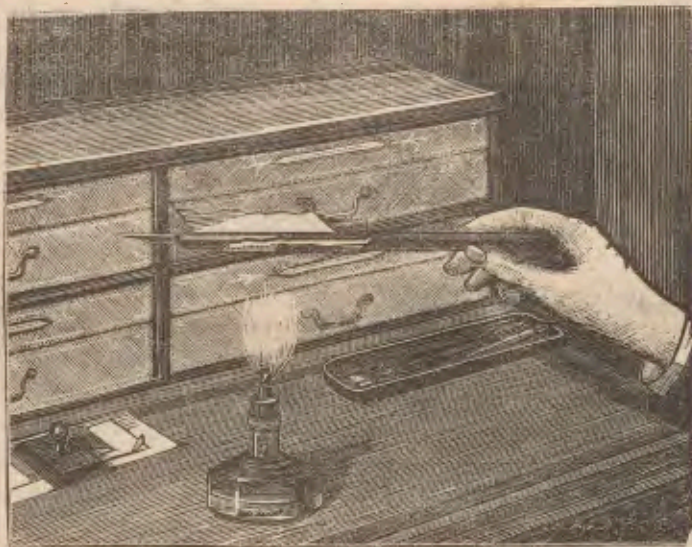
ջորդեն՝ տալով ճշմարիտ ուսուցչի մը
ուսումնասիրութեան ընդարձակ հորի-
զոն մը :

ՋԵՐՄՈՒԹԻՒՆՆ ԵՒ ՄԵՏԱՂՔ

Ջերմութիւնն ամէն մարմնոց մէջ մի
և նոյն ատարճանաւ ներս չ'ընդունար :

Ժայրով գրչակալ մը , կէս թերթ գրի
թուղթ փակցուցէք նորա վրայ , այն-
պէս որ թղթին կէսը շօշափէ փայտն ,
իսկ միւս կէսը՝ մետաղը : Թուղթին ար-
տաքին մակերեսը տաքցուցէք ալքոօլի
կանթեղի մը վրայ : Պիտի տեսնէք
որ փայտին վրայ փակցուած թղթին
մասը պիտի սենայ և միանգամայն պի-
տի ամրանայ , իսկ մետաղին վրայ գլու-

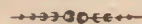

շաւ հաղորդիչ են այն մարմիններն , ո-
րոց մէջ խիստ շատ կը մտնէ ջերմու-
թիւնը , ինչպէս մետաղն : Իսկ վատ հա-
ղորդիչ՝ այն մարմիններն , որք այնքան
չուտ և գրեթէ բնաւ չ'են փոխանցեր
իրենց մասնկանց ջերմութիւնն , որպէս
փայտն : Սոյն վերջին սկզբան վրայ ա-
հաւաստիկ հետաքրքրական փորձ մը , որ
կրնայ գիւրաւ գործադրուիլ :

Առէ՛ք փայտէ կտրուկ և մետաղեայ

նուղ մասը սպիտակ և տնեղձ պիտի
մնայ : Փայտն՝ ինչպէս ըսինք , ջերմու-
թեան վատ հաղորդիչ է , ուստի եւ
թուղթը կ'ամրանայ , ընդհակառակն
մետաղն՝ լաւ հաղորդիչ է և թուղթը
քիչ կը տաքնայ :

Մ. Գ. ՄՈՋԵԱՆ

ՀԱՄԱՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԻՒՍՒՍԱՅԻՆ ԲԵՒՆԻ

ԵՐԿԻՐ ՔՐԱՆՍՈՒՍ ԺՕՁԷՓԻ

ԵՒ

Մ Ո Վ. Ն Ո Ր - Ջ Է Մ Պ Լ Ա Ի

ԳԼՈՒԽ Գ.

Հոգիներն վրայ, և սակայն մթութիւնը
ամբողջովին չէր նուազէր, և այս ար-
դիւնք էր այն հեռաւորութեան որ թէ-
կէքօֆի և Հիւսիսային բեւեռին մէջ կը
գտնուէր: Քանզի Բաեէն գնդապետէն
առաջ, դեռ ոչ մի նաւորդ կրցած էր
այդքան յառաջանալ Հիւսիսային ծովուց

Նուազումն աղջակաղջոց. — Կրկին երե-
ւում արեգակն. — Գարուն. — Ամառ
— Փրկութեան փորձեր:

(Շարունակութիւն 7 թիւէն)

Բեւեռային գիշերը կը մերձենար իւր
վախճանին և արեգակն կ'սկսէր ծագել

մէջ, Հինգ ամիսներէ յետէ, հողմոց և
հոսանաց կրկնակի ազդեցութեան ներ-
քեւ, տարաբաղդ նաւը բեւեռային Ու-
կէանու վրայ 650 քիլոմէթր ընթացած
էր, և ոչինչ զգալի ընել կուտար մո-
տալուտ բարւոքում մը:

« Յունուար 10, միջօրէին, հարաւա-

կողմը կը նշմարուէր լոյս մը: Ինն օր վերջ, առաւօտեան ժամը 11ին հորիզոնն կը գունաւորուէր կարմրիկէկ լոյսով մը: հազիւ նշմարելի արշալոյս մը որ օրըստօրէ պայծառացաւ և ամառայն վերջերն, զմեզ բոլորովին լուսաւորեց:»

Այդ նորածին լոյսը լաւագոյնս կը ճանչցնէր ուղեւորաց այն քառան որ կը չըջապատէր գիրենք: Հսկայական սառնակոյտեր կը կանգնէին նաւուն շուրջը, որոնցմէ մի քանի քայլ հեռի, հազիւ տեսանելի կը լինէին կայմերուն բարձունքը: Զրոյ մակերեսէն 2-3 մէթր վեր բարձրացած, շոգենաւն իրարու վրայ կուտակեալ սառերու մի հսկայ լեռան վրայ կը հանգչէր:

Յունուարի առաջին տասն եւ հինգ աւուրց միջոցին, բարեխառնութիւնն էր 37⁰, երեք անգամ սնդիկն օդոյն ազդեցութեամբը սառեցաւ: Օդին ևս նոյն ազդեցութիւնն ունեցաւ, ալքօօլն միայն հեղուկ վիճակի մէջ մնաց:

Յունուար 12ին, վիթիւարի արջ մը, գրեթէ 2 ու կէս մէթր երկայնութեամբ նաւուն մերձակայքը մոլորած լինելով, հրացանի բռնուեցաւ, թէպէտ ծանրապէս վիրաւորեալ, և սակայն կրցաւ փախչիլ:

Նմանօրինակ որսորդութիւն մ'որ տեղի ունեցաւ Յունուար 30ին, ցուցուց մեզ տխուր անձնուիրութեան օրինակ մը:

« Երեկոյեան ժամը 10ին, կ'ըսէ Բաւէն գնդապետ, խորին մթութեան մը մէջ արջ մը մտաւ մեր նաւն և վագրի ուժգնութեամբ մը յարձակեցաւ Սուսպու շան վրայ: Վերջինն ըստ բնականի ճարտար, պաշտպանեց ինքզինքն և իր հաշիւներն առ ինքն ձգեցին Բոխ մէքենավարն՝ որ պահպանութիւն կ'ընէր և որ հրացանի հարուածով մը վիրաւորեց անասունն:

« Աղետալի աղմուկէն ամենքս վեր վազեցինք, կամուրջին վրայ, և այն ատեն սկսաւ, մթին գիշերոյն մէջ, ձիւներու տհաճին կոյտի մը ներքեւ ահաւոր հալածում մը: որովհետեւ արջը փախած էր, և Մաքօբին շունն, առաւել արիասիրտ՝ քան խոհեմ, ետեւէն վազած էր:

« Անխոհեմութիւն էր անասնոյն հետեւիլ այնպիսի ժամանակի մը մէջ, յորում մթութիւնն տիրած էր ամենուրեք և ճանապարհն ծածկուած ձեանց ահեղ կոյտերով, որոյ ներքեւ աներեւոյթ կը լինէին մահաստուէր անգունդներ, սրատրաստ կլանելու զմեզ: Առանձին էր վէնսան Բալմէզ անուն նաւաստուոյն հետ: Ա'լ ոչինչ կը տեսնէինք և կը նշմարէինք: Մերթ ընդ մերթ սրտայոյզ ձիւեր կը հասնէին մինչեւ մեր ախանջն:

« Յառաջացանք խորխորեղով աղջամըղջոյ մէջէն և նշմարեցինք մեր կանթեղին ազօտ լուսովն խեղճ Մաքօբինն գետնի վրայ տարածեալ, մի քիչ հեռի ի նմանէ արջն, և անոր քով Սուսպուսն որ հրէշին ոտքը կը խածնէր ամէն անգամ որ նա շարժում մ'ընէր:

« Անտարակոյտ Մաքօբինն, հակառակ իւր կորովութեան, զոհ գնացած էր արջին յարձակմանց:

« Վայրկեան մ'իսկ պէտք չէր կորորնցնել ազատելու համար խեղճ շունն, և սակայն մենք չէինք գիտեր ուր ըլլալնիս, որովհետեւ այնքան մութ էր որ մինչեւ իսկ հրացանին ծայրը չէինք նշմարէր: Նոր երևոյթ մը՝ արջն սկըսաւ իրեն հետ ընդ քարչ ածել Մաքօբինն, և հօգնմ մարեց իսկոյն մեր լապտերին լոյսը:

« Ի՞նչ պէտք էր ընել: Տարտապաղ կենդանւոյն յուղիչ ազադակներն կը

լէինք, այլ ևս միջոց չկար օգնելու նմա, և կը մնար մեզ վերադառնալ ի նաւ:

« Յաջորդ օրն, մթնոլորտն ըստ բաւականին պայծառ լինելով՝ Պրօշ գընդապետն, Թիւօյցիք և ես, դուրս ելանք ի խնդիր դժբաղդ շան, հագիւթէ դուրս ելած էինք նաւէն, և ահա նախորդ առուր երևոյթները սկսաւ վերստին և երկնականաբար մթազնեցաւ:

« Մեր ամէն մէկ քայլին, կ'իյնայինք և կ'ելնէինք և շուտով ծածկուեցանք ձեան և սառույցի բարակ խաւով մը:

« Յետ դժուարին քայլերու, գտանք արեան բիծ մը, որուն սկսաւ հետեւիլ Սոււպու, հաջելով մեր առջեւէն, մինչդեռ Ժիլլիս շունն խոհեմաբար մեր քովէն կ'ընթանար: Կէս մղոնէ վերջ, Սոււպու ոգեւորեալ վեր անկուեցաւ և սկսաւ հաջել: Վերջապէս կանգ առաւ սառի մը քով և կրկնապատկելով իւր հաջիւններն, բան մը կ'ուզէր հասկցընել մեզ:

« Ո՛չ ևս տարակոյս. արջն այդ ապաւէտին ետեւ պահուած էր և հոն Մաքօսօքին գտած էր իր աղետալի մահն: Արագօրաբար յառաջացանք, պատրաստ պարպելու մեր հրացաններն. երբ սառնակոյտերէն քսան քայլ հեռի էինք, արջ մը որ փրաւսրեալ կ'երևէր, դուրս ելաւ պատասխարանէն:

« Հրացանի բազմաթիւ գնդակներ մեկնեցան, անասունն գետին տապալեցաւ, յետոյ դժուարութեամբ ելնելով, քանզի ողնաշարն կոտրած էր, սկսաւ շանաձկան մը նման սռջելի թաթերուն վրայ քայլել, ձեանց կոյտերէն հեռանալու և ազատութեան մի նոր ասպաւէն գտնելու յուսով:

« Հրացանի երկու պայթուցիկ հարուածներէ վերջ, մեր առջեւ մեռած

գետին լնկաւ: Մաքօսօքին մահուան վրէժը լուծած էինք, որոյ դիակն գըտանք այդ աղետաբեր վայրին մերձակայքն:

« Տարաբաղդ շունն կռնակին վրայ պառկած էր, գլուխը ձեանց մէջ ծածկուած, որովայնն բաց և աղիքները մեծ մասամբ կերուած: Իր քով կը տեսնուէր ձեան մէջ մի խոր փոս. հոն ամբողջ գիշեր արջն պառկած էր, առանց աղմկան իր զոհին մօտ: Հրէշին երկայնութիւնն էր 2 մէթր. նաւաստիք եկան արկածավայրն, մարմինն կտրելով մաս առ մաս տեղափոխելու ի նաւ:»

Փետր. Աին, Ջերմաշափն գէրօյէն վար 1⁰, 25 կը ցուցնէր. ցուրտերն սկսան, և բարեխառնութեան միջին տոտիճանն գէրօյէն վար 35⁰ ցուցուց: Տունջեան պայծառութիւնը կ'աւելնար, և փետր. 3էն սկսեալ, առաւօտեան ժամը 10ին կարելի էր կարգաւ Ջերմաշափին թռանշանները առանց կանխելի:

Ամէն անգամ որ ցուրտը կ'աւելնար և և սառնակոյտք կը բազմանային, հոսանաց ազդեցութիւնն եւս զգալապէս կը փոխուէր և Թէկէքօն որ մինչ ցայն վար դէպ յարեւելս ուղղութիւն մ'ունէր, փետրվարի մէջ, հիւսիսային արեւմտեան ուղղութիւն մ'ունեցաւ, որով երկրախոյզ ուղեւորք յոյս ունէին Ժիլլիսի հաջակաւոր երկրին մերձենալու:

Կարծելով թէ՛ ամրան եղանակին մէջ սառույցներէն ոմանք քակուելով ահեղ կոյտերէն, կրնային ուղղուիլ դէպ ի հարաւակողմն, ուստի և շոգենաւուն շուրջը դրին ամրապինդ դոցուած շիշեր, պարունակելով իրենց արկածալից նաւարկութեան հետաքրքրական պատմութիւնն:

Թարգ:

Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ
(Շարունակելի)

Ծ Ե Ր Ո Ւ Կ Ն

անասարսուռ խաւար պատէր Բերդեհէմ,
Անիծէր նա՝ նակասագիր իւր դլծիւմ.
Հըրեայ ազգին օտերն էին գիշեր սեաւ
Ե՞րբ արդեօք ձայն մ'յերկնից գոչէր. « Ո՛հ, ալ բաւ,
Թող փարատին ամպք նըսեմ »:

Ահա լոյս մի շողայ երկնից ի կամար,
Պայծառագոյն սասեղաց մէջ անհամար,
Խորհրդաւոր սպագային աւետող
Որ փարատէր ցաւոց երկրէն մհուլլ ֆոլ,
Տառապելոյն բարեբար:

Նուաղեալ աչօք վեր նայեցաւ ծերունին,
Ծերն այն՝ որոյ ցայն վայր կապեալ էր հոգին,
Ասաց. ա՛յդ է լոյս այն Փրկչին խոստացեալ,
Թէ ժա՛մ է իւր ննջել շիրմին մէջ մըռայլ,
Զարթուլ փառօք երկնային:

Ծերունւոյն կեանքն էր մի կանքեղ իւղասպառ
Եւ կամ նրման էր մարեմնոյն բոցավառ.
Իւր տանտիւն քաղուած ի խոր միայնակ,
Հսպտաւէր նա յուսով Փրկչին երկնառաք.
Մընայր խոհուն անբարբառ:

Իւր երանոց մէջ գայր ժպտուն Մեսիան,
Դիմօք մանկան, հագած լուսոյ պատմունան,
« Բարի՛ ծերուկ, ասէր, առ ի՞նչ զիս խնդրես,
« Թող վայելեմ երկնից փառքերն լիապէս,
« Հրնուիմ կենօք աննրման:

« Յերկնից պանդուխտ երբալ յաշխարհ աղետից,
« Ուր փութեր են զարդ նակասուն իմ ամբիծ,
« Ուր տառապանք անկեալ մարդոյն ի կանգնում,
« Կըրեմ, աւա՛ղ, եւ արտասուք անդ ճեղում.
« Քանի՞օ՛ն կեանք ցաւալից:

« Մառախլապատ անա ճաննեմ Գողգոթա ,
 « Ինձ ի համբոյր անա մասչի սեւ Յուդա ,
 « Մահու բաժակի սան ինձ լեղեաւ քաջախաւ ,
 « Չարագործի նքման առնեն կենագրաւ ,
 « Թո՛ղ զիս , ծերուկ , ինձ զըքա՛ » :

Եւ զարթնոյր ծերն յիշատակօք աղեկէզ ,
 Յուզեա՛լ էր սիրեն իւր իբրեւ ծով փրփրադէզ ,
 Գոչէր Մեսիա՛ արհաւրաց մէջ ընկզմած ,
 Գոչէր առ Տէր պաղատելով ձեռնամած ,
 Կը հեծեծէր դառնապէս :

Կարծես ծերուկն հէ՛ք մարդկութեան բիւր վիւրեր
 Ըզգայր յանձին , դառըն ցաւօք կեղեքէր .
 Սակայն յուսայր , աչերն յառած յապագայն
 Յուսա՛յր , ուսի յաղթէր ցաւոց ամենայն ,
 Որպիսի՛ յոյս գեր ի վեր :

Յուսա՛յր , այո՛ , եթէ օր մի բարեբախտ
 Փոխէր Փրկիչն ցաւոց աշխարհն ի դրախտ ,
 ձեմարտութիւն կանգնէր անմահ յաղթանակ
 Եւ ծառայէր սերն իբրեւ յոյս անապակ
 Յերկիր անվիշտ եւ անախտ :

Եւ հուսկ ուրեմն ծագեցաւ օրն անմահաց
 Տեսաւ Փրկիչն , բնոյշ մանկիկ լուսազգեաց ,
 Գրկեց ըզնա համբուրելով կաթոգին .
 Այսպէս ապա պաղատեցաւ ի յերկին ,
 « Արձակէ՛ զիս , ո՞վ Աստուած » :

Ս . Գ .

ՆՈՒՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՔ

Սերատուի այս առաջնորդ Գեր. Պետրոս Սրբազանն տեղւոյն ազգային վարժարանին, և բնիկ Խարբերդցի Մեծ. Սարգիս էֆէնտի Յովհաննէսեան, Խարբերդու ազգ. վարժարանի աղքատիկ սանուց մէկ մէկ օրինակ Մաղիկ Մանկանց Նուիրեցին:

Ի դիմաց աղքատիկ սանուց, մեր խորին շնորհակալութիւնն կը յայտնենք ազնուախոհ Նուիրատուաց:

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԶՈՒՍՐՃԱԼԻՔ

Պետրոս խոհանոցը կը մտնէ:

— Խոհարարուհիս, կրնա՞ս լեզուդ ինձ ցուցնել:

— Զարաճճի, ի՞նչ պիտի ընես լեզուս:

— Մայրիկս անցեալ օր կ'ըսէր թէ՛ մեր խոհարարուհին օձի լեզու մ'ունի. ես ուլ կ'ուզեմ տեսնել թէ՛ այդպէ՞ս է:

Մայրը նամակ մը կը յանձնէ փոքրիկ Յովհաննէսին որպէս զի տարաշովադրէ զայն:

Տղեկը տուն կը վերադառնայ:

— Նամակը տուի՞ր նետեցի՞ր, կ'ըսէ մայրը:

— Այո՛ մայրիկ, երկու գահեկանով մէկտեղ:

Կօշիկակար մը, որ խմելու յոռի սովորութիւնն ունէր, Ամերիկա կը գաղթէ բազմ. փնտռելու համար: Հաջորդ նաւահանգիստը հասած ժամանակ, իւր կնոջ կը հեռագրէ հետեւեալ տողերը.

— Այս երեկոյ 500 տակաւառաւորի նաւով մը ճամբայ ելայ:

Կինը կը պատասխանէ.

— Եթէ ճամբան երկայն է, չպիտի բաւէ քեզ:

Հայկանոյշ շատ կը սիրէ շաքարը եւ ամէն անգամ որ հանդարտ կենայ, մայրը իրեն շաքարի կտոր մը կուտայ:

Օր մը սեղանին վրայ հօրմէն կ'իմանայ որ շաքարին գինը պիտի աւելնայ.

— Ա՛հ, հայրիկ, կը գոչէ անմիջապէս, հիմա կուրճէ ինձ քանի մը կտոր շաքար գնէ՛ գինը չ'աւելցած:

ՕԳՏԱԿԱՐ ԶԲՕՍԱՆՔ

Գեր մարդոց տարեդարձն. — Ամերիկայի մէջ գեր մարդոց ընկերութիւն մը կայ և ամէն տարի այդ ընկերութեան անդամներն կը միանան հանդէս մը կատարելու: Տարեկան հանդէսը այս անգամ Պաիկթութի մէջ տեղի ունեցած է. հրաւիրեալք թուով քառասուն և երեք եղած են. իւրաքանչիւրը կը ներկայացնէր 300 ական լիտրի ծանրութիւն մը, ամբողջ հրաւիրեցոյ ծանրութիւնն՝ 44 000 լիտրի հաւասարեւոյժ: Ճաշէն առաջ, նախագահի մը ընտրութեամբ գրադած են. նախագահ կարգուած է Մսթ. Լօքվուտ, 325 լիտր ծանրութեամբ, որու տրուած է հսկայ գաւազան մը, խորհրդանշան գիրութեան: Նախագահը պարտաւորած է այժմ սովորականէն աւելի գիրնալ իւր պաշտօնը ու լիջի մը չյանձնրու համար:

Արուեստի քաշալը շունքերուն համար. — Ծունքն ևս գեղեցիկն զգացումը և արուեստին ճաշակը ունին: Հետեւեալ պատմութիւնը ընթերցող մը կը զրկէ գիտական թերթի մը՝ զոր կ'արտատըպենք: « Ծամբորդութեան մը ժամա-

նակ , դիտող և հանճարեղ շնիկ մը մեր հետը տարած էինք . ամառանոցին սրահին մէջ ուր կը բնակէինք , կը գտնուէր պատկեր մը , ուր ներկայացուած էին ձիաւոր մը և մի քանի որսական շուներ : Պատկերը տախտակամածէն 8-10 հարիւրերուդամէ թր բարձրութեամբ վեր էր : Շնիկը պատկերին կողմը քնացած լինելով , արթնցած միջոցին դիպուածաւ կը տեսնէ՝ զայն . աթոռի մը վրան կը ցատկէ , ուշի ուշով կը դիտէ միայն պատկերին մէջ ներկայացուած շուները և կ'սկսի քթովն հոտոտել զանոնք և պոչը երբեցնել , Այն օրուընէ հետէ միշտ կը դիտէ պատկերը առանց ուշադրութիւն նուիրելու մնացեալ մասերուն : Հաւանական է թէ ճանչցած է նկարին մէջ դժուած մտքերուն շուն լինելը որոյ ապացոյցն կրնայ նկատուիլ իւր յուզումն :

Ստաւ պալատը փաթիգու մէջ: — Փա-
րիզու ժողովրդեան համար, ձմրան գե-
ղեցիկ հրապոյրներէն մին է Բէռլինի
փողոցին ստաւ պալատը: Տրամագիծն
52 մէթր է. ընդարձակութիւնը 2200
մէթր քառակուսի: Այդ շրջանակածե-
հրապարակին ներքեւ շրջան կ'ընեն 14
օձապառոյտ երկաթէ խողովակներ իւր-
րաքանչիւրն 1.100 մէթր երկայնու-
թեամբ: Այդ ռոտորակածեւ կրկէսը ջրով
լի է, որոյ մօտ կը գտնուի մեքենայից
սրահն: Հոն են պազուկիւն յառաջ բե-
րող մեքենայներն: Մասնաւոր մեքենա-
ներու մէջ ամօնիաբն ջրով կը հեղուկ-
նայ, ուսկից հեղուկ վիճակի մէջ կ'անց-
նի խողովակներուն յորս կ'ստանայ իւր
կազային վիճակն և այդ վիճակի փո-
փոխման միջոցին յառաջ կը բերէ գէրօ-
յէն վար 30 աստիճան պազուկիւն:
Խողովակաց շուրջը և ամէն կողմը գըտ-
նուող ջրոյ ընդարձակ տարածութիւնը

կը ստոի և այդ ստեռած դաշտին վրայ
այցելուք չմուշկներով կ'զբօնուն : Մե-
քենայք մէկ ժամուան մէջ կը յաջողին
300 — 500 և մինչեւ 1000 քիւրսիւրամ
սառ գոյացնել :

Մ. Գ. ՄՐԶԵԱՆ

—♦→→→20←←←—

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

U. U U U. Թ Է Բ Թ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

2000 S U R T

Խմբագիր-Տնօրէն Ե. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

Պօլշէն և գաւառներէն բաժանորդ
գրուիլ յանկարգողք պէտք է գիմեն առ
նՅԱՆ Կ. ՊԵՐԵՐԵԱՆ Կ. Պօլիս, Էսկի
Ջապրիէ նառաէսի, քիւ ճի :

ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅ

Վիլենայի Մխիթարեան վեր. Հոգե-
խմբագրութեամբ հրատարակուած սոյն
հանդիտի փետրվարի թիւն հրատարա-
կուեցաւ :

S U. R. U. 2

ՄԻԱՄՍԵԱՅ. ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՀԱՆԴԷՍ

ԱՂԲԻԲ

ᄒ ᄃ ᄅ ᄒ ᄕ ᄅ ᄇ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՀԱՆԴԷՍ ՄԱՆԿԱԿԱՆ

Այդ երկու պատկերազարդ հանդէսները կը հրատարակուին Դ Թիֆլիզ, խմբագրուիէ ետմը Մեծ . Տիգրան Նազանեանցի :

Գմուցային պատկեր մը

ՏՊԱԳՐԻՉ

ԵՒ

ՓՈՐԱԳՐԻՉ

ՆՇԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԷՍԿԻ ԶԱՊԱԽԷ ԶԱՏՏԵՍԻ

ԹԻՒ 61

Պատիւ ունինք ծանուցանել Մեծ. Հա-
սարակութեան քե պատրաստ ենք սպա-
գրել Հայերէն, Փոսթերէն եւ Ֆրանսերէն
լեզուա ոճերը գիրք գեղեցիկ տառերով
եւ բնօր նաշակաւ: Նաեւ գաւառներ,
յանձնարարեալ հարսանեկան հրաւիրա-
գիրք, տոմարիկ, այցաբարձ, հաշուեցու-
ցակի, տեղեկագիրք, եւայլն, կը պատ-

րաստին ամենայն նշուրեալք եւ կա-
նոնաւորութեալք:

Գիները խիստ չափաւոր:

ԵՂԻԱ ՏԵՄԻՐԱՒՊՈՇԵԱՆ

ԱՂԱԿԱՆՑ

ԴԱՏՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՎԲԱՅ

ՃԱՆՈՒ

Արտատպեալ

Ի ՀԱՆԳԻՍԻ ՄԻՋԱՆԿԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՀՈՒՓՍԻՄԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Օրբակոյի

Կը գտնուի մայրաքաղաքիս ամէն գը-
րափաճող աղ քով:

ՍԲՏՈՆԱՏԵՐ Ա. ՍԱԲԱՅԵԱՆ

ՏՊԱԳՐԻՉ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱՐՈՒՉ ՆՇԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ Կ. ՊՈԼԻՍ, ԷՍԿԻ ԶԱՊԱԽԷ: Բառաւոր քիւ 61